

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

CYKLUS AUTORSKÝCH KNIH NA TÉMA ...

Pohádky Hanse Christiana Andersena

Iryna Brytsikava

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

CYKLUS AUTORSKÝCH KNIH NA TÉMA ...

Pohádky Hanse Christiana Andersena

Iryna Brytsikava

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

podpis autora

Mé poděkování patří vedoucí ateliéru Kniha a tvarování papíru MgA.
Mgr. Petře Soukupové za moc dobré vedení a cenné rady při vypracování
mé bakalářské práce.

Obsah:

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	7
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	10
3. CÍL PRÁCE	11
4. PROCES PŘÍPRAVY.....	12
5 PROCES TVORBY.....	13
6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	15
7. POPIS DÍLA	16
8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	18
9. SILNÉ STRÁNKY	19
10. SLABÉ STRÁNKY	20
11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	21
A) Knižní a periodická literatura	21
B) Internetové zdroje	22
RESUMÉ.....	23
13. SEZNAM PŘÍLOH.....	24

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

V roce 2016 jsem začala studovat na Zapadočeské univerzitě studijní obor Ilustrace a grafika, specializace kniha a tvarování papíru. Moje volba nebyla náhodná. Za prvé jsem předtím vystudovala střední školu umění v Minsku. Po maturitě jsem chtěla pokračovat své vzdělávání v této oblasti. Za druhé jsem chtěla studovat na fakultě spojené s knižní vazbou a ilustrací. Moje první seznámení s knihami bylo v dětství. Pak jsem podrobněji zkoumala obrázky, ale nerozuměla jejich obsahu. Pak už mě potěšilo, že držím knihy v ruce a mohu prolistovat jejich stránky. A proto jsem měla velký zájem studovat tento obor.

Moc se mi líbilo, že jsem mohla získat velké množství praktických zkušeností se základními technologiemi výroby knihy, naučit se dělat různé typy vazeb, dozvědět se, jak funguje kniha, zkusit pop-up, ruční papír, dozvěděla jsem se, jak správně pracovat se směrem vláknů v papíru a že je to jedna z nejdůležitějších věcí v knižní výrobě. Měla jsem možnost vyrobit si tak autorskou knihu. Začala jsem vnímat knihu jako umělecké dílo.

Každý semestr jsem měla možnost naučit se různé techniky a použít je na klauzuru. Díky tomu jsem se mohla naučit něco nového a vyzkoušet je v praxi, to se týká vazeb knih a technik v ilustraci.

Na svoji první klauzurní práci jsem měla téma cestování. Muselo to být leporelo. Vymyslela jsem krátkou pohádku pro malou holčičku Soňu, která cestovala ve svém snu. Tužkou jsem dělala různé struktury a pak přidávala barevné plochy přes počítač. Vytiskla jsem to na barevné tiskárně. Tak jsem se naučila, jak správně dělat leporelo.

Druhý úkol klauzurní práce měl volné téma. Ale museli jsme udělat pop-up a harmonikovou vazbu. Dlouho jsem přemýšlela, co bych chtěla udělat a rozhodla jsem se, že udělám jednu z pohádek Puškina, protože je to jeden z mých nejoblíbenějších autorů. Vybrala jsem si pohádku o Popovi a

jeho dělníku Baldovi. Kreslila jsem to tužkou, všechny ilustrace měly výrazný obrys, pak jsem to naskenovala a přidala nějaké barevné plochy. Tři složky byly udělané jako pop-up. Pro mě to byla moc zajímavá zkušenost. A na konci to vypadalo jako knížka ve tvrdých deskách a měla harmonikovou vazbu.

Během prvního ročníku jsem se naučila dělat leporelo, japonskou vazbu a taky jsem udělala vlastní skicák šitou vazbou. Také jsme udělali potahový papír pomocí razítka vyrobeného z lina. Naučili jsme se vyrábět různé krabičky.

Třetí klauzurní práce byla na téma O Hajánkovi a Ospalce - pohádky pro nespavce, autoři Dana Packanová, Dana Křiváčková. Je to pohádka o kouzelných bytostech, které chránily dětské sny. Typ vazby mohl být libovolný. Udělala jsem harmonikovou vazbu, která měla tvrdé desky. Ilustrace jsem měla ve své nejoblíbenější technice akvarel.

Zadáním další klauzury bylo udělat báseň s použitím ručního papíru vlastní výroby. Ruční papír jsem dělala poprvé ve svém životě a ta technika se mi moc líbila. Moc jsem chtěla udělat knížku věnovanou indiánům. Našla jsem dobrou báseň, která se jmenuje Píseň o Hiawatě, kterou napsal americký autor Henry W. Longfellow. Ilustrace dělala jsem tuší, byly tedy černo-bílé. Dále jsem to knihy vložila ruční papír. Ten byl barevný a udělala jsem na něm indiánský ornament, aby dílo obzvláštnil. Svázala jsem to koptskou vazbou s pevnými deskami.

V druhém ročníku jsme se naučili dělat vazbu podle Bradela s vtlačenou hlubinnou drážkou. Potahovali jsme knihy kůží a dělali jsme fotoalbum.

Moje pátá klauzurní práce byla spojena s tématem únor 1948. To mohla být libovolná vazba i technika ilustrace. Dlouho jsem přemýšlela, co bych mohla udělat. Rozhodla jsem se pro jednu z pověstí Bohumila Hrabala Božské děti. Vybrala jsem tohoto autora, protože v tuto dobu byl zakázán.

Udělal jsem normální šitou vazbu a ilustrace byly tvořeny technikou akvarel.

Během studia na tomto oboru jsem se dozvěděla hodně nového a naučila jsem se to použít v praxi. Bylo pro mě moc důležité naučit se dělat své vlastní autorské knihy, protože mi připadá, že v současné době je to velmi důležité. Nastává velký rozmach digitálních forem umění, a kniha je něco úplně odlišného. Mým cílem je, aby lidé a děti měli vždy zájem o knihy.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala cyklus autorských knih na téma pohádky Hanse Christiana Andersena. Jsou to tři ilustrované knížky. Použila jsem pohádky: Slavík, Pricezna na hrášku a Statečný cínový vojáček. Vybrala jsem si pohádky tohoto autora, protože v dětství mi je často četli rodiče a mám s nimi spojené velmi krásné vzpomínky. Je to velmi známý dětský autor, kterého zná celý svět. Vždy, když jsem koukala na knížky Andersena, které jsme měli doma, jsem měla velký zájem ilustrovat je sama. Nyní jsem to uskutečnila. Chtěla bych, aby první seznámení s knihou u dítěte proběhlo co nejdříve. Aby si užilo prohlížení ilustrací, vzpomínalo na to, vznikl u něho zájem a probudila se zvědavost. Chtěla bych, aby děti měly co nejvíce kontaktu s knihami již od raného dětství. To byl ještě jeden důvod, proč jsem se rozhodla pro jeden z nejkrásnějších příběhů na světě krále pohádek, dánského spisovatele Hanse Christiana Andersena. Byl schopen vymyslet pohádku o nejběžnějších věcech. Ve všech jeho příbězích, které napsal, vyprávěl o lidech, jejich snech a skutcích, o skrytých tajemstvích duše. Jeho pohádky se vyznačují magickou jednoduchostí a velmi laskavým postojem k světu a člověku.

Vytvořila jsem cyklus knih, které jsem chtěla propojit pouze autorem. Velmi jsem chtěla, aby každá pohádka byla ilustrovaná úplně jinak. Volila jsem odlišnou ilustraci, aby zaujala lidi napříč generacemi. Mnou zvolené techniky byly akvarel, koláž a linka.

3. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem mé bakalářské práce je vytvoření cyklu tří autorských knih na téma pohádky Hanse Christiana Andersena. Udělat je odlišnými styly, aby bylo pro člověka zajímavé si je prohlížet a aby lidé mohli vidět, že jednoho autora je možné ztvárnit úplně odlišnými způsoby. Tyto knihy jsem propojila jenom autorem. Pro mě to bylo zajímavé, protože jsem se mohla naučit a zkusit něco nového. Taky mým cílem bylo udělat dětské knihy, která budou výrazně barevné a ve velkém formátu. Chtěla jsem, aby mé knihy zaujaly co nejvíce čtenářů, a proto jsem je udělala různými způsoby.

Ještě jedním cílem mé práce je vytvořit knihy, které odhalují před malým čtenářem dveře magického světa čtení. "Kniha nemá obrazovku, nemůže se rozbít, nedělá dotěrné zvuky. Kniha nemá heslo, které nás nepustí dovnitř. Knihu neohrožují žádné viry, nepotřebuje baterii. Kniha je jako teleport, nese vás kamkoli chcete, kamkoli do vesmíru. Vše záleží jen na vaší představivosti. K tomu je třeba být vynálezcem, snílkem, návrhářem a v životě ztělesňovat své kreativní nápady. Proto mi přijde pro děti kniha přínosnější než mobilní telefon.

4. PROCES PŘÍPRAVY

Ještě v létě před začátkem třetího ročníku jsem začala číst pohádky Andersena, protože jsem chtěla vybrat, co bych chtěla ilustrovat. Věděla jsem, že na bakalářku si můžu vybrat libovolné téma. Ilustrovat Andersena mi přišlo zajímavé. Vybrala jsem si pohádky Slavík, O princezně na hrášku a Statečný cínový vojáček. Chtěla jsem tyto pohádky ztvárnit, protože jsem je měla v dětství nejraději.

Začala jsem dělat první skicy a přemýšlela jsem, jak bych chtěla udělat tyto knihy, jejich vazbu a styl. Chtěla jsem udělat klasické pohádky ale způsobem, jakým na ně pohlíží mladý moderní umělec.

5 PROCES TVORBY

První krok byl výběr techniky a vazby knih. Vybrala jsem tři různé techniky: akvarel, koláž voskovkami a linka spojená s barevnými propiskami svázané vazbou V1.

Začala jsem pohádkou Slavík. Pro tuto knihu jsem vybrala akvarel s používáním kreslicí gummy. Technikou akvarel pracuji již dlouho a měla jsem pocit, že bude k pohádce nejlépe pasovat. Snažila jsem se ji udělat barevně výraznou, protože se mi v mých představách po prvním přečtení takto vyobrazila. Dalším důležitým aspektem bylo, aby kniha působila vzdušně. Chtěla jsem to tak u všech knih. Pečlivě jsem přemýšlela o kompozici. Aby ilustrace byly rozmanité svou velikostí - někde na celou stránku, někde na půl, nebo nějaká malá pouze pro zpestření strany.

Druhou knihu Statečný cínový vojáček jsem udělala technikou koláže v kombinaci s voskovkami. Papír formátu A4 jsem voskovkami nabarvila, poté jsem nabarvené listy naskenovala a podle vlastních skic začala vše ořezávat a skládat ve Photoshopu. Tato technika byla pro mě úplně nová a vyzkoušela jsem ji poprvé. Myslím si, že se mi to povedlo a v budoucnosti budu ještě pracovat v této technice. Také jsem hodně přemýšlela nad kompozicí každé složky, protože jsem chtěla, aby to upoutalo čtenářovu pozornost a pokračoval v četbě dál.

Poslední knihu O princezně na hrášku jsem dělala linkou a barevnými propiskami. Chtěla jsem, aby ilustrace v této knížce byly minimalistické a jednoduché.

Dál jsem ilustrace naskenovala a upravila ve Photoshopu. Nevěděla jsem, který typ papíru bych měla zvolit, proto jsem vyzkoušela dva různé - Flora, Munken. Papír Munken měl méně výraznou strukturu a více zvýrazňoval barvy, proto mi přišlo, že Munken bude sedět lépe. Tisk na tento papír zintenzivňuje barvy, což je přesně to, co jsem potřebovala.

Udělal jsem různé makety vazeb a vybrala jsem vazbu V1. Místo sponek jsem pro ozvláštnění listy sešila barevnou nití. Chtěla jsem, aby knížky byly velmi příjemné na dotyk i na první pohled, dobře se otevíraly a vázání nerušilo ilustraci.

Všechny knížky mají měkký obal z papíru, který má 300 g. Ten je vybrán záměrně, protože knížky jsou tenké a tvrdé desky by se nehodily.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Každá kniha má minimálně 6 dvojstran. Všechno je vytištěné na papír Munken Pure 120 g. Velikost knih je 220x310 mm. Všechny knihy jsem tiskla ve tiskárně Euroverlag na papír SRA3. Obaly jsou též na papíru Munken Pure 300 g.

Ke každé knize jsem se snažila vybrat vhodný font, proto jsou odlišné. V knížce Slavík jsem použila font Constantia 12 b a je v ní 14 ilustrací, ve Vojáčkovi je font Acherus Grotesque 12 b a 18 ilustrací, Princezna má font Bookman Old Style 13 b a 11 ilustrací. K sazbě knih a kompozici složek jsem používala program InDesign.

Všechny ilustrace jsem skenovala na 400dpi a pak jsem dělala jsem drobné úpravy ve Photoshopu. Vytisknuté listy papíru jsou složila, sešila a ořezala.

7. POPIS DÍLA

Jako svou bakalářskou práci jsem vytvořila soubor 3 autorských knih na téma pohádek Hanse Christiana Andersena. Tyto knihy jsou propojeny pouze autorem, stylisticky je každá jiná.

První kniha Slavík je udělaná akvarelem. Hlavní barvou je červená, protože se děj odehrává v Číně. Ilustrace jsem chtěla udělat pestré, protože je to knížka pro děti. Více používám techniku kreslení na vlhčený papír a pak tenkým štetcem dodělávám detail. Chtěla jsem aby se každá ilustrace netýkala textu, ale pouze ho doplňovala. Při malování jsem občas používala sůl a kreslicí gumu tam, kde jsem potřebovala nechat bílá místa. Pak jsem všechno naskenovala a udělala jsem drobné úpravy ve Photoshopu. Tato kniha má 14 ilustrací, velikost 220x310 mm.

Druhá kniha Statečný cinový vojáček je udělána technikou koláž. Měla jsem takový nápad, že voskovkami udělám barevné plochy, pak to naskenuji a podle oskenovaných skic udělaných rukou, jsem začala přes Photoshop výřezavat různé detaily a dělat ilustrace podle skic. Hrála jsem si s kompozicí každé ilustrace, aby to bylo zajímavé pro čtenáře a jejich oko vždycky mohlo najít něco nového. Někde jsem dělala ilustrace na celou stránku, někde na půl nebo ilustrace byla tak malá, že vypadala jako pouhý detail. Tato kniha je také velmi barevně výrazná, má 18 ilustrací, velikost 220x310 mm.

Třetí knihu jsem také chtěla udělat odlišnou od ostatních. Přimýšlela jsem, jakým způsobem ji zilustrovat a rozhodla jsem se, že ji udělám jednodušší a minimalističtější a bude udělaná jenom linkou s používáním barevných propisek. Občas jsem ty ilustrace dělala na různý papír, který má hrubší strukturu, aby ilustrace vypadaly mnohem výraznější a zajímavější. Pak jsem všechno naskenovala, opravila jsem ve Photoshopu, přidala

barevnost a kontrast. Kniha má 11 ilustrací, velikost 220x310 mm. A je udělaná jako všechny ostatní knihy vazbou V1.

Když všechny ilustrace byly ke knihám připravené, začala jsem dělat sazbu v inDesign. Hledat kompozici složek spolu s textem a ilustrací. Když to bylo hotové, všechny knihy jsem vytiskla a svázala.

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Přínos ve své práci vidím v tom, že tři knihy mám udělané úplně různými styly. To je udělané zaměrně, aby mohly knihy zapůsobit na co nejširší spektrum lidí. Přijde mi, že je to zajímavý způsob, jak ukázat, že jeden člověk může vidět jednoho autora různými způsoby. Když před sebou vidí čtenář co nejvíce různých způsobů tvoření ilustrací, pomáhá mu to dále rozvíjet svou fantazii a vidět svět ještě jinýma očima.

Mám ráda, když v knížkách ilustrace pouze text doplňují a neprozrazují přesně jeho obsah. Takže jsem se snažila, aby moje ilustrace obohacovaly text. A myslím si, že je to moc důležitý přínos pro ilustrace. Díky tomu knihy budou ještě mnohem zajímavější pro dospělé i malé čtenáře.

9. SILNÉ STRÁNKY

Své silné stránky vidím v tom, že tyto knihy udělané různými styly, ukazují mé schopnosti pracovat různými technikami, jako je akvarel, technika koláž a dělání ilustrací linkou. Šopnost pracovat s plochou, barvou, čarou. Zvládat kreslit rukou a také tvořit ilustrace přes počítač, což pro mě byla úplně nová techika, ale myslím si, že se mi povedla. Také silné stránky ve svých knihách vidím v tom, že kvůli tomu, že jsou tak různé, mohou zapůsobit na co nejvíce čtenářů.

10. SLABÉ STRÁNKY

Slabé stránky vidím v tom, že když jsem začínala pracovat na dalších knihách, viděla jsem v předchozích knihách nějaké drobnosti k opravě a viděla jsem, že bych to dokázala udělat lépe.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A) Knižní a periodická literatura

1. Andersen, Hans Christian. Pohádky. Moskva: Ripol Classic, 2015. ISBN 978-5-386-07808-9.

2. Andersen, Hans Christian. Pohádky. Moskva: ACT, 2012, ISBN 978-5-271-43472-3

3. Andersen, Hans Christian. Pohádky. Minsk: Alfa-kniha, 2017, ISBN 978-5-93556-995-2

.

B) Internetové zdroje

Hans Chrisrian Andersen – Wikipedie

https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Christian_Andersen

RESUMÉ

Для своей дипломной работы выбрала сказки Ганса Христиана Андерсена, а именно: Соловей, Стойкий оловянный солдатик и Принцесса на горошине. Одной из главных целей в работе, было сделать все 3 книги разными стилистиками. Чтобы охватить как можно большую аудиторию читателей, как больших, так и маленьких. А также показать моё умение владеть разными техниками: акварель, коллаж и линия. Соловей был сделан техникой акварель, иллюстрации были написаны по-мокрому и с помощью тонкой кисти доделаны детали. Книга очень красочная и имеет большой формат.

Вторая книга Стойкий оловянный солдатик была сделана техникой коллаж восковыми мелками, на листе А4 сделала цветные поверхности, отсканировала в программе Photoshop вырезала нужные детали по уже отрисованным эскизам от руки. Книга тоже очень яркая и выразительная.

Третья книга Принцесса на горошине сделана в более простом и минималистичным способом. Книга сделана линией, с использованием цветных ручек.

Все 3 книги были распечатаны и сшиты, размер книг 220х310 мм. Они не очень толстые, поэтому имеют тонкую обложку. Книги рассчитаны для детей и их родителей.

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Klauzurní práce, Cesta, 1. semestr

Příloha 2 – Klauzurní práce, Pověst o Radoušovi, 2. semestr

Příloha 3 – Kurz materiálového tisku, 2. semestr

Příloha 4 – Klauzurní práce, O Hajánkovi a Ospalce, 3. semestr

Příloha 5 – Klauzurní práce, báseň s použitím ručního papíru,
3. semestr, vlastní foto

Příloha 6 – Semestrální práce ruční papír, 2. ročník

Příloha 7 – Klauzurní práce, 1948, 4. semestr, vlastní foto

Příloha 8 – Semestrální práce, práce s kůží, 2. ročník, vlastní foto

Příloha 9 – Semestrální práce, práce s akvarelem, 2. ročník

Příloha 10 – Semestrální práce, obal « Sweet Alphabet», 2. ročník,
vlastní foto

Příloha 11 – Bakalářské práce, Slavík, vlastní foto

Příloha 12 – Bakalářské práce, Statečný cínový vojáček, vlastní foto

Příloha 13 – Bakalářské práce, O princezně na hrášku, vlastní foto

Příloha 14 – Bakalářské práce, skici

Příloha 15 – Semestrální práce, Adventní kalendář, 3. ročník

Příloha 1

Klauzurní práce, Cesta do robotárny, 1. semestr

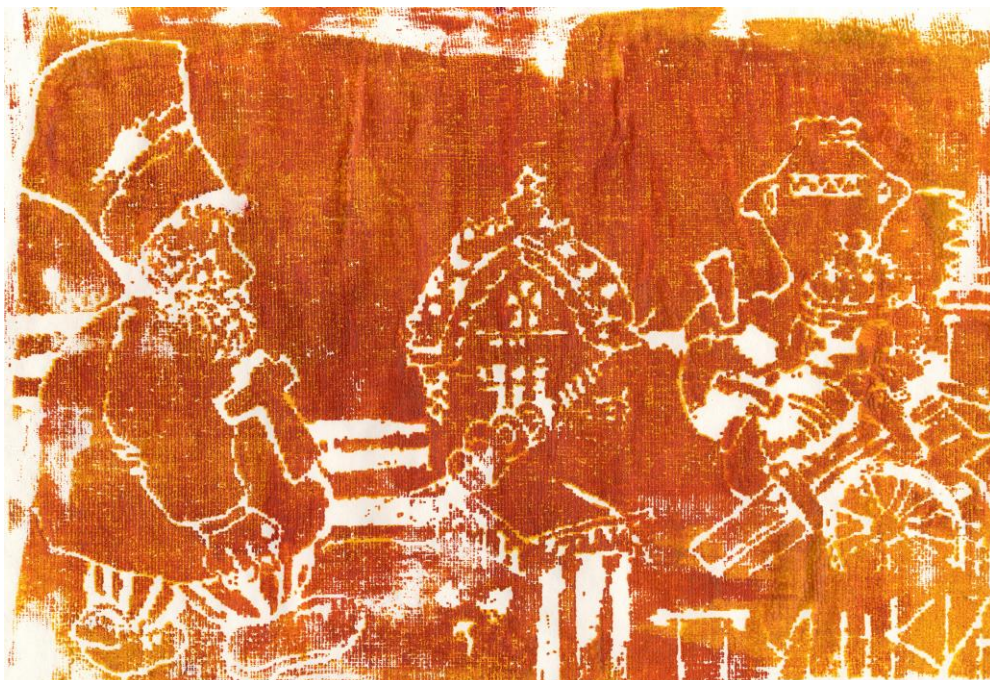

Příloha 2

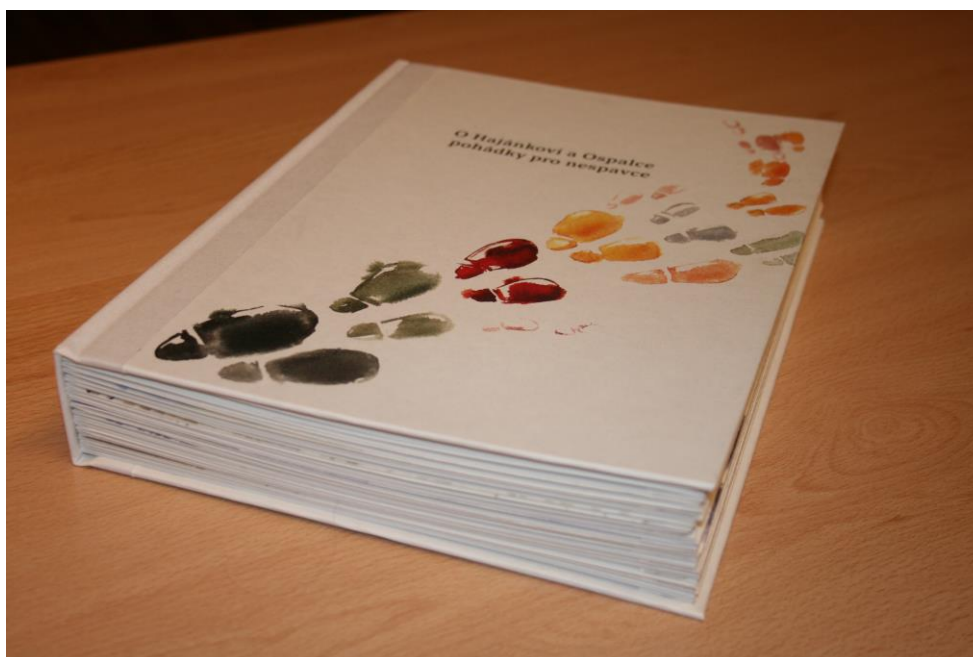
Klauzurní práce, volná tema (pop-up), 2. semestr

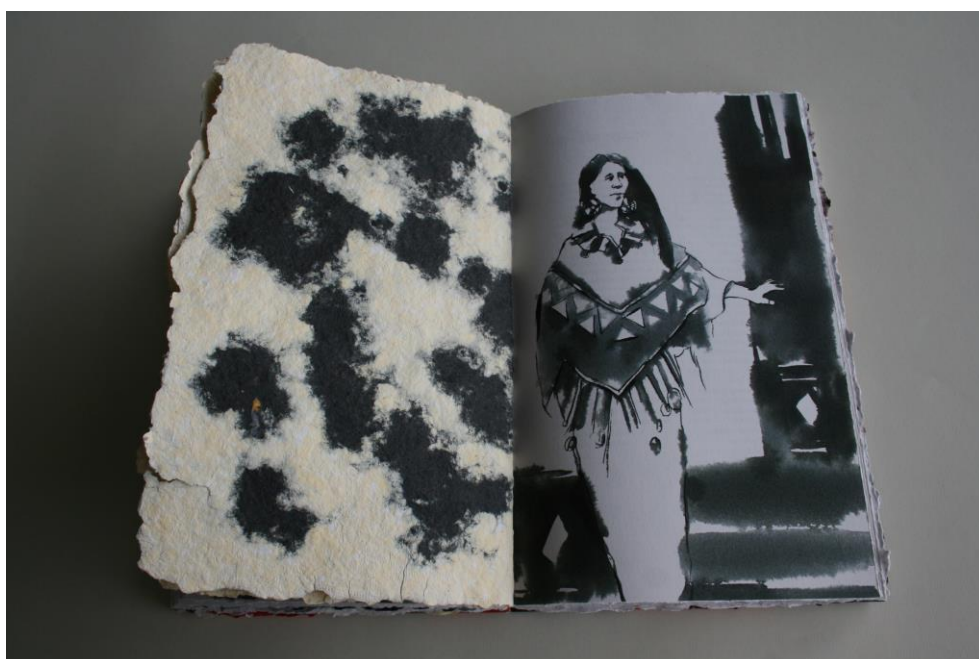
Příloha 3 Kurz materiálového tisku, 2. semestr

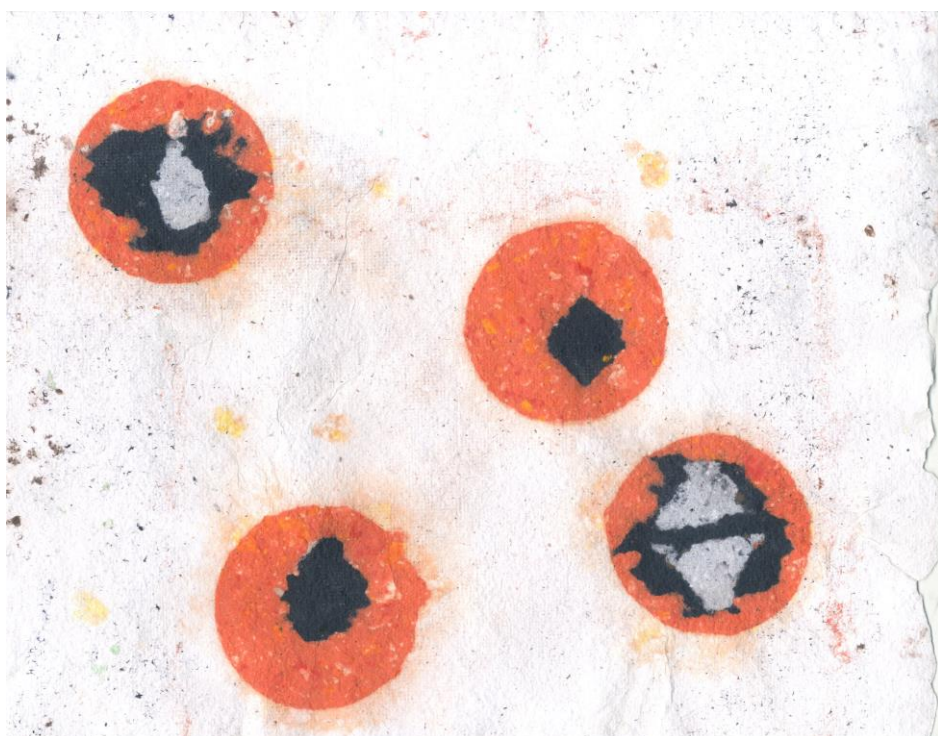
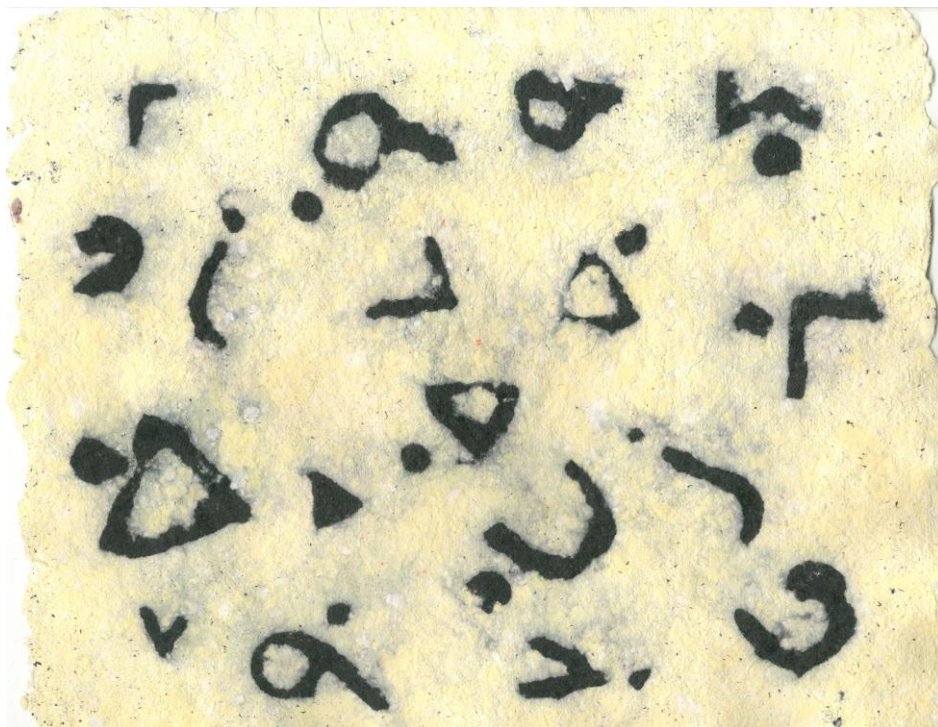
Příloha 4 Klauzurní práce, O Hajánkovi a Ospalce - pohádky pro nespavce, 3. semestr, vlastní foto

Příloha 5 - Klauzurní práce, báseň s použitím ručního papíru,
3. semestr, vlastní foto

Příloha 6 – Semestrální práce ruční papír, 2. ročník

Příloha 7 – Klauzurní práce, 1948, 4. semestr, vlastní foto

Příloha 8 – Semestrální práce, práce s kůží, 2. ročník, vlastní foto

Příloha 9 – Semestrální práce, práce s akvarelem, 2. ročník

Příloha 11 – Bakalářské práce, Slavík, vlastní foto

Příloha 14 – Bakalářské práce, skici

Příloha 15 – Semestrální práce, Adventní kalendář, 3. ročník

